

Wielki sukces 1 proc.? Co jest do zmiany i jak będzie w 2013 roku?

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: czwartek, 21, marzec 2013 23:00

Rafał Rudka

Odsłony: 2086

Ponad 11 milionów Polaków przekazało 1% swojego podatku organizacjom w 2012 roku. Dało to w sumie 457 mln zł. A start w 2004 roku był skromny – 80 tys. podatników i 10 mln zł. Ngo.pl podsumowuje historię 1%.

Mechanizm przekazywania 1% podatku od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego (w skrócie OPP) został wprowadzony w 2003 roku przez ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Status OPP mogą uzyskać organizacje pozarządowe, a także inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, spełniające dodatkowe warunki formalne. Ze statusem tym wiążą się nie tylko przywileje (w tym właśnie możliwość uzyskania 1%), ale też szereg obowiązków sprawozdawczych. W 2013 roku status OPP uprawnionych do 1% ma 7295 organizacji na 82,5 tys. wszystkich zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym stowarzyszeń i fundacji.

– *Trzeba wyjaśniać, że podatnicy przekazujący 1% to nie darczyńcy – mówi Marta Gumkowska ze Stowarzyszenia Klon/Jawor – Osobiście nic na tym nie zyskują i nic nie tracą: nie przekazują darowizny, ale decydują, do kogo trafią publiczne pieniądze.*

Sto razy więcej odpisów niż 10 lat temu

Przez cztery pierwsze lata zainteresowanie 1% było niewielkie, ze względu na skomplikowane przepisy: cztery lata od wejścia w życie ustawy odpisywało go 1,5 mln osób, czyli niecałe 7% podatników. Sytuacja zmieniła się w 2008 roku. Od tego momentu podatnik musi tylko wskazać wybraną OPP wpisując w zeznaniu podatkowe jej nazwę i numer KRS. Już rok później z mechanizmu 1% skorzystało ponad 5 milionów osób, w 2009 – ponad 7 mln, w 2010 – 8,6 mln, w 2011 roku – ponad 10 milionów osób. Rok temu było to ponad 11 milionów osób, czyli ponad 100 razy więcej niż w pierwszym roku obowiązywania ustawy. Choć jednocześnie ciągle było to mniej niż połowa uprawnionych – 43% podatników, którzy mogli w 2012 roku z mechanizmu 1% skorzystać.

Coraz więcej pieniędzy dla OPP

W pierwszym roku obowiązywania ustawy do organizacji trafiło 10 mln zł, ale już cztery lata później kwota była dziesięciokrotnie wyższa – przekroczyła 100 mln zł. Potem nastąpił szybki wzrost wynikający głównie z opisanego wyżej uproszczenia przepisów: w 2008 roku – blisko 300 mln, a w 2009 – prawie 400 mln zł. Kolejny rok był nieco gorszy, bo choć wzrosła liczba osób przekazujących 1%, to jednak łączna kwota przekazana organizacjom spadła, co wynikało m.in. z obniżenia stawek podatkowych (trzy progi 19%, 30% i 40% zastąpiono dwoma: 18% i 32%) i zmniejszenia w efekcie łącznej kwoty odprowadzonego przez Polaków podatku. Kolejne dwa lata przyniosły już jednak tylko wzrost i, jak wynika z podsumowania Ministerstwa Finansów, w 2012 roku do organizacji pożytku publicznego trafiło 457 mln zł pochodzących z przekazów 1% podatku należnego za rok 2011.

Sukcesy i porażki

Mechanizm 1% ma też słabe strony. To m.in. kwestia kontrowersyjnych subkont oraz wydatków organizacji na reklamę. Filozofia 1% była też inna:

– *Z założenia miał podnosić świadomość społeczeństwa na temat działających organizacji pozarządowych oraz budować więzi między organizacjami a obywatelami – mówi Marta Gumkowska ze Stowarzyszenia Klon/Jawor. – Badania pokazują jednak, że większość podatników nie pamięta nawet*

Wielki sukces 1 proc.? Co jest do zmiany i jak będzie w 2013 roku?

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: czwartek, 21, marzec 2013 23:00

Rafał Rudka

Odsłony: 2086

---

nazwy organizacji, którym przekazali 1% Dodatkowo przez wiele osób 1% postrzegany jest jako darowizna, co może zniechęcać do dalszej filantropii.

Niepokój budzi również to, że ogromną sumę zbierają wyłącznie największe organizacje. W 2012 niecały procent organizacji pożytku publicznego skumulował ponad połowę środków przekazywanych z 1%.

– Zdecydowana większość organizacji z pierwszej pięćdziesiątki ma siedziby w miastach wojewódzkich – mówi Marta Gumkowska – Czołówka nie zmienia się od lat. Oznacza to, że mechanizm 1% buduje przede wszystkim pozycję kilkudziesięciu największych fundacji i stowarzyszeń, w niewielkim natomiast stopniu wzmacnia lokalne organizacje.

Źródło: Stowarzyszenie Klon/Jawor